KT-02 · Bài 2

Lập bảng: viết hàng nhu cầu, chọn cột thông số, rồi đánh dấu chỗ chúng chạm nhau

Lớp Chuyển nhu cầu người dùng thành thông số kỹ thuật

Học xong bài này bạn sẽ

- viết được hàng nhu cầu của bảng bằng chữ người dùng, gom thành nhóm, và gắn cho mỗi nhu cầu một mức quan trọng có nguồn.
- Chọn được cột thông số đo được, có đơn vị, có hướng, và không gắn với một phương án thiết kế nào.
- Đánh dấu được các ô quan hệ theo ba mức, rồi soi ra hàng trống, cột trống và cột chạm quá nhiều hàng.

1 · Hàng nhu cầu viết bằng chữ người dùng, gom theo nhóm, và cụ thể vừa đủ để còn đo được

- [ ] Ghi chép sau các buổi phỏng vấn và quan sát thường là một đống câu rời.
- [ ] Việc thứ nhất, giữ chữ của người dùng
- [ ] Việc thứ hai, mỗi hàng một nhu cầu, và không có con số
- [ ] Việc thứ ba, gom thành nhóm theo cấp
- [ ] Việc thứ tư, giữ số hàng ở mức đọc được

2 · Mức quan trọng của mỗi nhu cầu phải lấy từ người dùng, và phải đủ khác nhau để còn dùng được

- Mỗi hàng cần một con số cho biết nó nặng tới đâu so với các hàng khác.
- Yêu cầu thứ nhất là phải có nguồn từ người dùng
- Yêu cầu thứ hai là các mức phải đủ khác nhau
- Có những nhu cầu hiển nhiên tới mức người dùng không nói ra, và khi được hỏi thì chấm chúng thấp: nồi không rò điện, cửa xe không kẹt.

3 · Cột thông số là đại lượng đo được, có hướng, và đo được trên mọi phương án

- Trần nhà là danh sách thông số.
- Thứ nhất, nó đo được và có đơn vị
- Thứ hai, nó có hướng tốt lên
- Thứ ba, nó đo được trên mọi phương án
- Cột thông số đúng phải đo được trên mọi phương án, không chỉ trên phương án nhóm đang nghĩ tới. -->
- Thứ tư, nhóm có cách đo nó

4 · Ô quan hệ đánh theo ba mức, rồi soi hàng trống và cột trống trước khi đi tiếp

- Thân nhà là chỗ mỗi hàng gặp mỗi cột.
- Luật thứ nhất: ô trống là bình thường.
- Đánh dấu xong, chưa đi tiếp ngay.
- Hàng nào không có ô mạnh nào?
- Cột nào không có ô nào?
- Cột nào chạm rất nhiều hàng?

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp ba phần đầu của ngôi nhà, dựng theo câu hỏi để soi

Phần	Viết thế nào cho đúng	Câu hỏi để soi	Dấu hiệu đang hỏng
Hàng nhu cầu	chữ người dùng, một hàng một nhu cầu, không có số, đủ cụ thể để nghĩ ra cách đo	Người dùng có nhận ra câu của mình không	Hàng là chữ kỹ thuật, hoặc một hàng chứa hai nhu cầu
Mức quan trọng	lấy từ người dùng, các mức đủ khác nhau	Con số này ai cho, bằng cách nào	Nhóm tự cho, hoặc gần như mọi hàng cùng điểm cao nhất

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp ba phần đầu của ngôi nhà, dựng theo câu hỏi để soi tiếp

Phần	Viết thế nào cho đúng	Câu hỏi để soi	Dấu hiệu đang hỏng
Cột thông số	có đơn vị, có hướng, đo được trên mọi phương án	Một phương án khác hẳn có đo được cột này không	Cột chỉ có nghĩa với một cách làm, hoặc không có đơn vị
Ô quan hệ	mạnh, vừa, yếu hoặc để trống; ô mạnh nói được cơ chế	Thông số này đổi thì người dùng nhận ra khác biệt gì	Ô nào cũng có dấu
Soi sau khi đánh dấu	ba câu: hàng không có ô mạnh, cột trống, cột chạm nhiều hàng	Chỗ hở nào đang hiện ra	Không thấy chỗ hở nào, nghĩa là chưa soi thật

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai

- **Viết hàng nhu cầu bằng chữ kỹ thuật**
  Cách tránh: đọc to từng hàng lên và hỏi người dùng có từng nói câu này không.
- **Nhóm tự cho mức quan trọng, và cho gần như bằng nhau**
  Cách tránh: dù chỉ hỏi được năm người dùng, vẫn nhờ họ chia một trăm điểm.
- **Đánh dấu kín mọi ô vì sợ sót**
  Cách tránh: với mỗi ô định đánh dấu, nói cơ chế bằng một câu.

Ví dụ để khái niệm sáng ra

Ví dụ minh hoạ

- Một nhóm lập bản rút gọn cho một chiếc nồi cơm điện.
- Đánh dấu xong, nhóm soi ba câu.

Điều rút ra: chỗ hở hiện ra ở hàng trống và cột trống, trước khi có một con số mục tiêu nào.

Ví dụ dưới đây là bối cảnh chung trong bếp gia đình Việt Nam, dựng ra để minh hoạ cách soi, không lấy từ hãng nào.

Bài tập tự chấm

Thử nhìn lại việc của mình

- [ ] Lấy một sản phẩm bạn đang làm.
- [ ] Viết ra năm tới tám nhu cầu bằng chữ người dùng, lấy từ ghi chép thật nếu có.
- [ ] Lấy năm tới tám thông số trong bản thông số đang có.
- [ ] Kẻ một bảng trên giấy, hàng là nhu cầu, cột là thông số, đánh dấu từng ô bằng mạnh, vừa, yếu hoặc để trống.
- [ ] Mỗi ô mạnh viết thêm một câu cơ chế ở lề.

Cách tự chấm và lời giải mẫu nằm trong bài trên trang web.

m.school

Đọc trọn bài và làm bài tập tại

mschool.meslab.org/lop/KT-02/bai-02.html

m.school by MES LAB · học không mất phí, không cần đăng nhập